

Skydda intersexindivider i Europa

Verktyg för politiker och lagstiftare

CHECKLISTA

Finansieras av
Europeiska unionen

English original version was published by:

This publication has been produced with the financial support of the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020. The contents of this publication are the sole responsibility of ILGA-Europe and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.

CHECKLIST – INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ATT SKYDDA INTERSEXINDIVIDERS KROPPSLIGA INTERGRITET	4
2. ATT SKYDDA INTERSEXINDIVIDER FRÅN DISKRIMINERING INOM DIVERSE OMÅRDEN	5
3. HÄLSA	5
4. UTBILDNING	6
5. HATBROTT OCH HATRETORIK	7
6. KÖNSREGISTRERING VID FÖDSELN	8
7. ERKÄNNANDE AV JURIDISKT KÖN	8
8. TILLGÅNG TILL RÄTTVISA OCH UPPRÄTTELSE	8
9. DATAINSAMLING: FYLLA KUNSKAPSLUCKOR	9
10. FINANSIERING – SKAPA HÅLLBARHET	9

1. Att skydda intersexindividers kroppsliga integritet

För att skydda intersexindividers rättigheter till hälsa, självbestämmanderätt och kroppslig integritet bör stater införa lagar som tydligt

- förbjuder alla icke-akuta kirurgiska eller övriga ingrepp som är oåterkalleliga, om intersexindividen inte har gett personligt, fritt och fullständigt informerat samtycke till
- skapar tillräckliga rättsliga sanktioner för medicinska yrkesutövare som utför icke-akuta kirurgiska och/eller övriga ingrepp som skulle kunna skjutas upp
- skapa en oberoende arbetsgrupp bestående av experter på mänskliga rättigheter, intersexexperter, psykosociala- och medicinska experter för att granska och revidera vårdriktlinjer
- skapar möjligheter till expertkänslig terapi hos vårdgivare som är utbildade att jobba med intersexindivider¹
- förlänga kvarhållande av patientjournaler till åtminstone 40 år
- höjer preskriptionstiden för kirurgiska och/eller övriga ingrepp till minst 20 år och skjuter upp dem tills personen i fråga har fyllt minst 21 år
- tillåter kirurgiska och/eller övriga återkalleliga och oåterkalleliga ingrepp på mogna minderåriga om den mogna minderåriga ger personligt och informerat samtycke
 - inrätta en oberoende tredje part som tar del i processen och garanterar principerna för samtycke
- fastställer de lagliga skyldigheterna för medicinska yrkesutövare att:
 - informera individen fullständigt om behandlingen, inklusive andra möjliga medicinska alternativ, samt risker och möjliga långsiktiga konsekvenser och biverkningar enligt gängse medicinsk praxis
 - tillhandahålla utförliga journalanteckningar på patientbesök åt patienten och dens föräldrar eller lagliga vårdnadshavare
- sätter ett stopp för mörkläggningen av könsstympningen av intersexindivider av den offentliga och privata hälsovården
- föräkrar att föreskrifter och praxis i offentliga och privata sektorn inte kringgår nationell skyddslagstiftning och antidiskrimineringslagar och bestämmelser

¹ Från texten i den maltesiska lagen från 2015 hänvisar "expertkänslig" samtidigt till uttrycklig expertis i kombination med känslighet genom skraddarsydd utbildningsprogram.

2. Att skydda intersexindivider från diskriminering inom diverse områden

- Inkludera könskaraktiska som skyddsgrund i all befintlig och framtida anti-diskrimineringslagstiftning och bestämmelser samt i lagstiftning och bestämmelser om hatbrott och hatretorik. Grunden könskaraktiska bör:
 - tydligt inkluderas i alla lagar och bestämmelser om likabehandling och antidiskriminering
 - garentera tydligt skydd inom områden som anställning, tillgång till varor och tjänster, inklusive boende och våldsinceder drivna av fördomar
 - garantera tydligt skydd mot diskriminering inom områden som socialskydd, inklusive social trygghet och hälso-och sjukvård, och sociala fördelar samt medlemskap och engagemang i arbetar- och arbetsgivarorganisationer
 - säkerställa att preskriptionstiderna tar hänsyn till den tid det tar för en person som blivit utsatt för diskriminering att återhämta sig från diskriminering
- inrätta omfattande medvetenhetshöjande åtgärde för allmänheten
- inrätta obligatorisk utbildning, baserad på mänskliga rättigheter, om intersex och intersexrelaterade frågor för yrkesverksamma som arbetar inom följande områden:
 - hälsa inklusive läkare, barnmorskor, psykologer och andra yrkesverksamma inom hälsovården (t.ex. receptionister)
 - psykisk hälsa och kuratorer
 - utbildning
 - rättshandhavande
 - äldreomsorg
 - lärare, socialarbetare, skolpsykologer och skolpersonal
 - fackföreningar och arbetsråd
 - företagsläkare och företagshälsovård

3. HÄLSA

Etablera:

- rätten att få behandling baserad på individens fysiska behov utan att begränsas av kön/könsmarkören i deras identitetshandling

- rätten till livslång ersättning för mediciner som behövs på grund av kirurgiska och/eller övriga ingrepp på en persons könskaraktiska från nationella försäkringssystem för hälso- och sjukvård
- rätten till ersättning för behandlingar som inte är begränsas av kön/könsmarkören i en persons dokument
- rätten till rådgivning och stöd för alla berörda individer och deras familjer
- rätten till reparativ behandling för personer som genomgått könsstympning
- rätten till tillgång till patientjournaler

Vidta åtgärde för att:

- säkerställa psykosocialt och kamratstöd för intersexpersoner och deras familjer
- säkerställa professionell intersexkamratrådgivning dvs kamratstöd från av utbildade kamratrådgivare
- inkludera intersex och intersexrelaterade frågor i alla medicinska läroplaner och i läroplaner inom hälsoområdet
- inkludera positivt och stärkande information om existensen av intersexpersoner i informationsmaterial riktat åt framtida föräldrar

4. UTBILDNING

Viktiga ytterligare åtgärder för att skydda intersexelever inkluderar:

- etablering av stödsystem för sårbara elever, specifikt intersexelever och deras behov
- etablering av uppdelad datainsamling om mobbning och trakasserier i skolmiljöer
- etablering av övervaknings- och utvärderingsverktyg för integrering i skolan
- inkludera intersexpersoner och existensen av fler än två biologiska kön på ett positivt och stärkande sätt i läroplanen, läroböcker och undervisningsmaterial
- etablera policyn i skolan som:
 - tydlig skyddar intersexelever/elever med variation in könskaraktiska
 - inkluderar grundläggande fakta om intersexelever
 - tydligt respekterar elevers rätt att öppet diskutera och uttrycka sin könsidentitet och uttryck samt sina könskaraktiska
 - tydligt inkluderar användningen av nedlåtande språk som mobbning

- täcker beteenden som äger rum i skolan, på skolområdet, vid skolevenemang och aktiviteter samt användandet av elektronik och elektronisk kommunikation i skolan, på skolområdet eller vid skolevenemang och aktiviteter, på skoldatorer, nätverk, forum och mailinglistor
- etablera psykologiska och sociala stödmekanismer med låg tröskel för intersexelever
- tydligt fastställa rätten för intersexelever att på begäran få specifika arrangemang avseende könsindelade faciliteter såsom toaletter och omklädningsrum
- uppmuntra skolor att utse faciliteter som kan användas av en person i taget tillgängliga för alla elever oavsett kön och att inkludera den typen av faciliteter vid nybyggen eller renoveringar
- möjliggöra för alla elever delta i idrottsundervisning och sportaktiviteter, inklusiver tävlingsidrott, på ett sätt som är förenligt med deras könsidentitet
- uppmuntra skolor att se över sina könsbaserade faciliteter, aktiviteter, regler, policy och praxis för att säkerställa att de uppfyller kraven om likabehandling
- tydligt kräva att skolpersonal använder sig av namn och pronomen baserat på elevens önskan, oavsett om dessa ändrats i officiella dokument
- bekräfta eller fastställa skolans skyldighet att ändra en elevs officiella register för att återspegla en ändring av lagligt namn eller kön vid mottagande av dokumentation som bestyrker att en ändring gjorts

5. HATBROTT OCH HATRETORIK

För att motverka alla former av uttryck som sannolikt skulle framkalla, sprida eller främja hat och diskriminering av intersexpersoner är det viktigt att:

- inkludera könskaraktistika som en skyddande grund i befintliga lagar och bestämmelser om hatbrott och hatretorik
- förbjuda intersexfobiskt tal i media inklusive på internet
- inkludera intersexpersoner som en sårbar grupp i bestämmelser och åtgärder som rör rättigheter, stöd och skydd av brottsoffer
- övervaka intersexfobisk hatretorik och hatbrott
- skapa och utvärdera skyddande åtgärder för att förebygga intersexfobiska hatretorik och hatbrott
- utvärdera befintliga åtgärder gällande integration av intersexpersoner

6. KÖNSREGISTRERING VID FÖDSELN

Så länge kön registreras vid födseln bör stater se till att den befintliga mångfalden av kön och könstillhörigheter återspeglas i de alternativ som är tillgängliga för att registrera ett barns kön/könstillhörighet. Stater bör:

- ge information till föräldrarna om de rättsliga alternativ för registrering av sitt barn före barnets födsel
- göra tre (man, kvinna, icke-binär eller motsvarande) eller flera könsmarkörer tillgängliga när ett barn registreras utan behov av medicinskt uttalande eller diagnos
- tillåta könsneutrala namn (utan krav på tillägg av ett könsbundet namn)
- tillåta könsneutrala efternamn
- tillåta att skjuta upp könsregistrering på födelsebeviset tills barnet är moget nog att själv delta i beslutsprocessen
- tillåta födelsebevis utan könsregistrering
- tillåta föräldrar och vårdnadshavare att välja M,K, X till ett barns pass när barnet registrerats som icke-binär (eller motsvarande), ospecificerat eller utan en könsregistrering (fältet lämnats blankt eller registrerad som "ej specificerad")

7. ERKÄNNANDE AV JURIDISKT KÖN

Vänligen se den utförliga checklistan från 2016 "Legal Gender Recognition in Europe" som publicerats av Transgender Europe².

8. TILLGÅNG TILL RÄTTVISA OCH UPPRÄTTELSE

Maltadeklarationen från 2013 som innehåller den internationella intersexgemenskapens krav, uppmanar stater att:

- erkänna att medikalisering och stigmatisering av intersexpersoner leder till betydande trauma och problem med psykisk hälsa

² <https://tgeu.org/wp-content/uploads/2017/02/Toolkit16LR.pdf>

- ge adekvat erkännande av det lidande och orättvisa intersexpersoner utsatts för tidigare
- erbjuda tillräcklig upprättelse, skadestånd, tillgång till rättvisa och sanning

9. DATAINSAMLING: fylla kunskapsluckor

Det finns vissa parametrar som, när de beaktas, har visat sig öka nyttan av forskningsresultat om intersexpersoner och bidra till utvecklingen av riktade forskningsmetoder:

- forskning om intersex måste beröra erfarenheter, inte identitet
- intersexforskning borde göras som en individuell grupp av populationen, inte bara som en undergrupp av HBTQI
- samarbeta med intersexledda organisationer och intersexledda kamratstödgrupper
- konsultera intersexaktivister och organisationer vid skapande av frågeformulär OCH när data analyseras och kontextualiseras

10. FINANSIERING – Skapa hållbarhet

Stater bör:

- finansiera arbete lett av intersexpersoner
- tillhandahålla flexibel och stabil finansiering till intersexorganisationer och -grupper
- tillhandahålla tillräcklig finansiering för löner till anställda
- satsa på arbete mot trauman och utmattning
- satsa på organisatorisk stärkning av intersexorganisationer och -grupper
- stödja intersexaktivister att bygga gemenskap och arbete på nationell nivå
- utbilda finansieringsinstitutioner om intersexfrågor
- minska hindren för intersexgrupper att hitta och ansöka om finansiering
- satsa på intersexledda projekt som erbjuder utbildning för medicinska och andra yrkesverksamma
- satsa på kamratstödgrupper, företrädesvid de som arbetar utifrån ett perspektiv som avpatologiserar och respekterar mänskliga rättigheter